

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: L. Holevițcaia
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, V. Clima, E. Fistican

dosarul nr. 3ra-1361/17

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecători

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de Apostol Lilian,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Apostol Lilian
împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din
Republica Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017, prin care s-a
respins apelul declarat de Apostol Lilian și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Rîșcani municipiul Chișinău din 27 iulie 2016,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2016, Apostol Lilian s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din
Republica Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 18 decembrie 2015 a depus în
adresa Comisiei de licențiere a profesiei de avocat o cerere de admitere în profesia de
avocat, în temeiul art.10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din
19.07.2002, fiind anexate toate documentele specificate în art. 21 alin. (1) lit. b)-f),
alin. (3) lit a), b) din aceeași lege.

Fiind invitat la ședința Comisiei din 25 martie 2016 și la întrebările membrilor
acesteia a specificat verbal că temeiul în baza căruia a depus cererea a fost
prevederile art. 10 din Legea cu privire la avocatură, și anume că, beneficiază de
aceleași drepturi și aceleași condiții pentru admiterea în profesia de avocat, deoarece
după demisia din funcția de procuror, a continuat să activeze în domeniul dreptului.

Membrii Comisiei au luat act de argumentele sale verbale și au formulat întrebări cu privire la natura activității pe care a exercitat-o ulterior demisiei din funcția de procuror și dacă aceasta a fost din domeniul dreptului.

La întrebările adresate a specificat că în total activitatea în domeniul dreptului depășește 10 ani și a fost neîntreruptă.

Prin hotărârea Comisiei nr. 2 din 25 martie 2016, cererea sa a fost respinsă, pe motivul că nu întrunește cerințele pentru exercitarea activității profesionale de avocat înserate în alin. (2) art. 10 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, și anume, are un stagiu în funcția de procuror mai mic de 10 ani.

Extrasul din hotărârea Comisiei l-a primit la 31 martie 2016.

Astfel, reclamantul menționează că, a activat în funcția de procuror începând cu data de 13 noiembrie 2000 până la 17 decembrie 2008 (8 ani și 27 zile), iar ulterior a continuat activitatea în domeniul dreptului în calitate de asistent pentru elaborarea actelor normative pe lângă Ministerul Justiției - programul Consiliului Europei și al Uniunii Europene pentru consolidare a transparenței și eficienței sistemului judiciar al Republicii Moldova, începând cu 15 decembrie 2008 până la 30 aprilie 2009 (4 luni și 16 zile).

Începând cu 30 iunie 2009 și până la 19 decembrie 2012 a exercitat funcția de șef-adjunct al Direcției Agent Guvernamental din cadrul Ministerului Justiției, inclusiv în funcția de interimar al Agentului Guvernamental (din iunie 2010 - 3 ani, 5 luni, 20 de zile).

Iar din 19 decembrie 2012 până la 02 decembrie 2015 a activat în funcția de Agent Guvernamental al Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (2 ani, 11 luni și 14 zile).

În rezultat, indică că, a activat de circa 8 ani în funcția de procuror și ulterior a continuat activitatea de circa 7 ani în domeniul dreptului, în total având 15 ani de activitate juridică.

La 01 aprilie 2016 a formulat o cerere prealabilă în adresa Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, însă prin hotărârea din 19 aprilie 2016 cererea a fost respinsă.

Cu hotărârea menționată nu este de acord și consideră că prevederile Legii cu privire la avocatură au fost restrictiv interpretate, deoarece dânsul întrunește toate condițiile admiterii în profesia de avocat.

Menționează că, unicul temei de respingere a cererii sale de admitere în profesia de avocat a servit faptul că nu are stagiu de 10 ani în funcția de procuror, condiție care, după opinia Comisiei, este impusă de articolul 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

În acest sens, observă că membrii Comisiei au pus accentul mai degrabă pe prima propoziție a articolului și au negat aplicabilitatea celei din urmă, în pofida faptului că el expres a notat verbal în fața lor că beneficiază de prevederile ultimei propoziții ale aceluiași articol din lege.

Reamintește că, textul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, instituie drepturi speciale derogatorii de admitere în profesia de avocat comparativ cu regula admiterii în profesie după un stagiu și examinare inserat în alin. (1) al aceluiași articol.

În opinia reclamantului, art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, instituie drepturi speciale și trebuie interpretat în ansamblul ca fiind generator de anumite drepturi în condiții stricte înscrise în text, cerându-se o interpretare specială și extensivă.

În particular, susține că, condiția stagiului de 10 ani în funcția de procuror trebuie interpretată în cumul și prin analogie cu ultima propoziție a alin. (2) din art. 10 din Legea cu privire la avocatură (sintagma „...de aceleași drepturi și în aceleași condiții...”), iar cea de a doua propoziție instituie o situație excepțională comparativ cu prima propoziție, care este menită să consolideze în ansamblu scopul normei din alin. (2), referindu-se la persoanele cu aceeași experiență similară condiției substanțiale (10 ani) în activitatea de drept, cu condiția că după demisia din funcția de procuror sau judecător să continue activitatea în domeniul dreptului.

A mai indicat că, în situația când norma creează duble înțelegeri, se aplică analogia dreptului în sensul articolului 5 din Codul civil și această analogie trebuie aplicată extensiv, astfel că sintagma „după demisia” în cea de a doua propoziție a articolului 10 alin. (2) poate fi înțeleasă în două sensuri și anume, după demisia după 10 ani de activitate sau după demisia în general din funcția de procuror sau judecător.

La fel, susține că și termenul „de cel puțin 10 ani” poate fi înțeles ca referindu-se la condiția minimă de vechime în funcția de procuror sau judecător și ca un termen de activitate în domeniul dreptului care cumulează o anumită experiență a persoanei.

Din momentul în care în ansamblu articolul 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, operează cu un termen generic „nu mai puțin de 10 ani de vechime”, în sensul propoziției a doua care are o poziție diferită față de prima propoziție, termenul urmează a fi înțeles ca referindu-se la activitatea în domeniul dreptului în general.

Relatează în continuare că, conceptul de „activitate în domeniul dreptului” comparativ cu conceptul „vechime în funcția de procuror și/sau judecător” au o relație între întreg și parte, unde prima înglobează pe cea de a doua și prin urmare, consideră că ar fi absurd pentru legislator să dea prioritate vechimii în funcția de procuror și/sau judecător față de vechimea în domeniul dreptului, ultima fiind un concept mult mai larg și care îl include pe prima, acest raționament urmând a fi aplicat la interpretarea termenului de 10 ani.

Opinează reclamantul că, chiar și în situația în care s-ar accepta interpretarea restrictivă dată de Comisie că termenul de 10 ani de vechime în funcția de procuror este unul determinant pentru accederea în profesia de avocat și dacă cea de a doua propoziție ar avea în vedere exclusiv această vechime, atunci din sfera de aplicare a

articolului 10 alin. (2) ar fi excluse în mod automat persoanele care au vechime cumulativă de 10 ani și în funcția de procuror și în funcția de judecător.

Mai arată că, regulile de interpretare a normelor de drept neclare, care oferă o dublă înțelegere a sensului unei norme, oricum nu permit extragerea din context a unei sau alte condiții ori a unui element pentru a restricționa aplicarea normei neclare.

În speță, indică că, Comisia a ignorat interpretarea în ansamblu a întregului text din art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură, optând pe verificarea condiției de vechime în muncă de 10 ani în funcția de procuror, dar nu a verificat mai departe aplicabilitatea situației excepționale din propoziția a doua care instituie o altă situație și condiții specifice derogatorii de la prima propoziție.

De asemenea, indică că și experiența sa proprie de activitate în drept îi permite rezonabil să înțeleagă sensul unei sau alte norme de drept și în cazul în care norma din art. 10 alin. (2) ar fi instituit condiția strictă de vechime de 10 ani, el nu ar fi solicitat eliberarea licenței în lipsa celei de a doua propoziții.

Alte condiții de accedere în profesia de avocat inserate în Legea cu privire la avocatură nu au fost puse în discuție de Comisie și respectiv ele se prezumă a fi îndeplinite și nu constituie obiect de dispută în prezenta cauză.

Solicită reclamantul, inclusiv în urma concretizării cerințelor, anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților nr. 2 din 25 martie 2016 în partea refuzului admiterii lui Apostol Lilian în profesia de avocat și obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților de a admite cererea lui Apostol Lilian din 18 decembrie 2015 privind admiterea în profesia de avocat.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 27 iulie 2016 cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 august 2017, Apostol Lilian a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017, s-a respins apelul declarat de Apostol Lilian și s-a menținut hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 27 iulie 2016.

La 12 septembrie 2017, Apostol Lilian a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea dispozițiilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărârile judecătorești, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că a fost interpretată eronat legea.

A menționat că instanța de apel s-a rezumat la reiterarea argumentelor primei instanțe, fără însă a aduce propriile sale contraargumente.

Susține că, prezenta cauză implică în ansamblu o dispută cu privire la o corectă interpretare a legii materiale, iar o normă confuză, pasibilă la o dublă interpretare, nu poate fi în defavoarea reclamantului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 05 iulie 2017 a fost expediată în adresa părților la 04 septembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. 13686 (f.d. 138), însă careva date privind recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului nu există.

Astfel, recursul declarat de Apostol Lilian la 12 septembrie 2017, se consideră depus în termen.

La 09 noiembrie 2017, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților a depus referință, solicitând respingerea recursului ca nefondat.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Apostol Lilian, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Apostol Lilian, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Apostol Lilian, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Apostol Lilian, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Ala Cobăneanu

judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea